

Opmerkingen bij NRD WP Ny Hiddum-Houw (5 maart 2017)

1. Slordigheden in de tekst
 - a. Grootheden worden hier door elkaar gehaald. Alles graag in % duurzame energie
 - b. Onjuiste voorstelling van zaken. 5% windenergie betekent niet dat er 3000MW is opgesteld (op land)
 - c. Deze doelstelling wordt niet met 6000MW op land gehaald. Windenergie is er wel een onderdeel van.
 2. Moet dit geen range zijn van 41-44MW afhankelijk van de te saneren windturbines?
 3. Dit staat niet in het energieakkoord maar is onderdeel van de IPO-afspraken over de vermelde 6000MW in het energieakkoord
 4. Hoezo "daarom"? Reden dat provincie Bevoegd Gezag is, is gelegen in de elektriciteitswet: meer dan 5MW en minder dan 100MW. Provincie laat het dus niet over aan gemeente omdat dit niet past in de gemeentelijke structuurvisie van dit gebied.
 5. Begrenzen tot doelstelling of wordt het maximaal 36MW toevoeging op bestand potentieel?
 6. Definitie van de criteria waarden ontbreekt
 7. Is dit formeel geregeld in afspraken tussen de overheden?
 8. Is dit vooradvies van CIE MER al beschikbaar? Wanneer verwacht?
 9. Hoe dan? Dit moet dan wel geïnventariseerd zijn en in de afwegingen meegenomen.
 10. Energiebesparing moet hier denk ik besparing op CO2 uitstoot zijn.
 11. Als hier geen rekening mee gehouden behoeft te worden, dan betekent dit 41MW om te realiseren (36 + 5).
 12. Voordat je een VKA kunt maken zal alle informatie goed en volledig beschikbaar moeten zijn (geluid Oss). Deze NRD geeft onvoldoende een volledig beeld van de informatie die er moet zijn om deze afweging te maken.
 13. Draagvlak, wat is dat en van wie? Je kan de OAR niet representatief maken voor het draagvlak van het gebied. Als er geen draagvlak is, gaat het park dan niet door?
 14. Ook bovenwettelijke afspraken? Kader van FFDW is grotendeels boven wettelijk en was nog niet volledig vastgesteld. De intentie wat om een gedragscode windenergie Friesland op te stellen om het kader van de afspraken te bepalen.
 15. Onjuiste voorstelling van zaken:
 - a. Cirkels: $(2,5 \times \text{rotordiameter})^2 \cdot \pi$
 - I. 95m rotordiameter -> 177.115 m²
 - II. 136m rotordiameter -> 362.984 m²
 - b. Matrix: $(5 \times \text{rotordiameter})^2 \cdot \pi$
 - I. 95m rotordiameter -> 225.625 m²
 - II. 136m rotordiameter -> 462.400 m²
 16. Op welke effecten en wat zijn daarbij de criteria. Wordt hier dan ook de OAR bij betrokken?
 17. Ook de contouren van 42Lden opnemen. Zie notitie en uitwerking Oss. 42Lden op basis van dosis-effect relatie gelijkwaardig met adviesnormering snelwegen/industrie/treinverkeer/vliegverkeer
 18. Totaal aan slagschaduw meenemen in de rapportage en afweging VKA. 17x20min + 348x19min. Totaal van 6u met jaar als minimaal uitgangspunt nemen.
 19. Wordt hier uitgegaan van overtoeren draaien van de turbine?
 20. Zetting is niet toegelicht. Waarom en hoe?
- Wat is de rol van de OAR bij def. MER rapportage en wat is er voor beïnvloedingsruimte?
 - Kan de matrix van FFDW ook meegenomen worden voor de beoordeling van de verschillende varianten en daarmee de bepaling van het VKA?

Annerveenschekanaal, 19 april 2017

Aan: Omgevingsadvies Raad Windpark Nij Hiddum Houw,
Onderwerp: Bewoners pre-advies VoorKeurs Alternatief

Beoordeling varianten in aanloop naar bepaling VKA

Op 6 en 18 april zijn de bewonersvertegenwoordiging van de OAR, de dorpsverenigingen en enkele direct omwonenden van het te realiseren nieuwe windpark Nij Hiddum-Houw bij elkaar geweest om hun standpunt te bepalen ten aanzien van de mogelijke opstellingsvarianten.

Voor de bewoners is het van belang om te vermelden dat zij aangegeven hebben dat er zo veel mogelijk informatie beschikbaar zou moeten zijn om tot een goede afweging tussen de verschillende mogelijke varianten te komen. Om deze reden is ook in de zienswijze op de NRD aangegeven om alle varianten zo lang mogelijk in de onderzoeken mee te nemen om zo tot een goed vergelijk te komen. Procedureel zal er na afronding van de MER fase 1 er een keuze gemaakt worden om vervolgens met deze VKA MER fase 2 in te gaan. De afronding van de MER fase 1 is er op dit moment nog niet.

Voor de omwonenden zijn vooral de overlast gevende elementen van belang bij de bepaling van hun voorkeur voor een bepaalde opstellingsvariant. De belangrijkste zijn:

- Geluid
- Slagschaduw
- Visueel

Daarnaast willen omwonenden van het windpark maar zeker als bewoner van het gebied en deelnemer aan de AOR ook in een breder perspectief kijken naar de verschillende opstellingsvarianten.

Binnen het gegeven dat de keuze voor de voorkeursvariant door GS gemaakt gaat worden op basis van o.a. de MER fase 1 rapportage, het business plan en de voorkeur van de bewoners, is het van belang om de voorkeur van de bewoners duidelijk te hebben voordat de VKA vastgesteld wordt. Het is echter zo dat de bewoners op dit moment niet de beschikking hebben over het rapport van de MER fase 1 en dus geen volledig beeld hebben van alle aspecten. In overleg is afgesproken om daarvoor de bewoners in de gelegenheid te stellen om op basis van de dan volledig beschikbaar zijnde voor hun relevante informatie (rapport MER fase 1) nog een gelegenheid tot reactie (definitief advies) te geven richting GS t.a.v. de VKA.

Op basis van de beschikbare gegevens hebben de op 18 april aanwezige bewoners en dorpsraadsvertegenwoordiging als pre-advies hun voorkeur uitgesproken voor de variant met 9 windturbines in de range "C". Hierover was brede consensus.

Rob Rietveld

Annerveenschekanaal, 20 juli 2017

Aan: geïnteresseerden,
Onderwerp: Advies VoorKeurs Alternatief en palenplan NHH bewonersdeelname OAR

Beoordeling varianten in aanloop naar bepaling VKA en reactie op "palenplan"

Op 6 en 18 april zijn de bewonersvertegenwoordiging van de OAR, de dorpsverenigingen en enkele direct omwonenden (niet zijnde deelnemers aan het windpark) van het te realiseren nieuwe windpark Nij Hiddum-Houw bij elkaar geweest om hun standpunt te bepalen ten aanzien van de mogelijke opstellingsvarianten die vanuit de MER (fase 1) zijn onderzocht. Op 16 mei is de bewonersvertegenwoordiging van de OAR, de dorpsverenigingen en enkele direct omwonenden bij elkaar geweest om het voorgestelde "palenplan" te bespreken met elkaar.

VKA keuze

Voor de bewoners is het van belang om te vermelden dat zij aangegeven hebben richting initiatiefnemers en bevoegd gezag dat er zo veel mogelijk informatie beschikbaar zou moeten zijn om tot een goede afweging tussen de verschillende mogelijke varianten te komen. Om deze reden is ook in de zienswijze op de NRD aangegeven om alle varianten zo lang mogelijk in de onderzoeken mee te nemen om zo tot een goed vergelijk te komen. Procedureel moet er na afronding van de MER fase 1 er een keuze gemaakt worden om vervolgens met deze VKA MER fase 2 in te gaan.

Voor de omwonenden zijn vooral de overlast gevende elementen van belang bij de bepaling van hun voorkeur voor een bepaalde opstellingsvariant. De belangrijkste zijn:

- Geluid
- Slagschaduw
- Visueel

Daarnaast willen omwonenden van het windpark maar zeker als bewoner van het gebied en deelnemer aan de AOR ook in een breder perspectief kijken naar de verschillende opstellingsvarianten.

Op basis van de beschikbare gegevens hebben de op 18 april aanwezige bewoners en dorpsraadsvertegenwoordiging als advies hun voorkeur uitgesproken voor de variant met 9 windturbines in de range "C". Hierover was brede consensus. Deze keuze is tot stand gekomen nadat op de bijeenkomst op 6 april normaal de visualisatie van de verschillende opties door het adviesbureau gepresenteerd is (eerder al in de OAR-bijeenkomst gepresenteerd). Op dat moment lagen er 6 opties om een keuze uit te maken (MER fase 1 opties):

1. 18 turbines in de "A" klasse, symmetrisch gepositioneerd
2. 18 turbines in de "A" klasse, vrij gepositioneerd
3. 11 turbines in de "B" klasse, symmetrisch gepositioneerd
4. 11 turbines in de "B" klasse, vrij gepositioneerd
5. 9 turbines in de "C" klasse, symmetrisch gepositioneerd
6. 9 turbines in de "C" klasse, vrij gepositioneerd.

Er was vanuit de bewonersgroep brede consensus voor de keuze van 9 grotere windturbines. Ten aanzien van de positionering is gesteld dat symmetrie ondergeschikt moet zijn aan de impact op de overlast. Overlast voorkomen is veel belangrijker dan het visuele aspect.

De belangrijkste overweging bij deze keuze is dat de grote van de windturbine (bijna) niet van invloed is op de geluidsproductie. Elke windturbine die nu te koop is, produceert tussen de 104,5 en 107 dB(a) aan piek geluid en dat is ongeacht hoogte of vermogen van de windturbine. Hiermee wordt het een keuze van 9, 11 of 18 maal de inbreng van dit windturbine geluid in het gebied.

Ook ten aanzien van het ruimtebeslag lijken grotere turbines meer afstand te geven tot de woonkernen. Kleinere windturbines kunnen wel iets dichter bij elkaar geplaatst worden, maar dit weegt niet op tegen de toename van het aantal.

Palenplan

Naar aanleiding van de keuze van 6 grote windturbines, hebben de ontwikkelaars een palenplan opgesteld. De omwonenden (incl. dorpsvertegenwoordiging en extra omwonenden) op 16 mei dit palenplan besproken met elkaar waarbij er dmv een 3D-visualisatie tool bekeken is wat de impact van de plan is voor het gebied en tevens is er gekeken of er nog een betere variant mogelijk zou zijn.

Uitgangspunt hierbij is:

- 9 windturbines type "A"
- Onderlinge afstanden tussen windturbines:
 - Hoofdwindrichting 5 x rotor diameter
 - Dwars op hoofdwindrichting 3,5 x rotor diameter
- Radarverstoringlijnen

Geconstateerd is dat de windturbines (te) dicht bij de woonkernen Cornwerd en Wons komen maar dat er geen mogelijkheid lijkt te zijn om een betere (minder overlast gevende) opstelling te bedenken zonder dat er minder windturbines geplaatst worden.

Er is tevens geconstateerd dat, gezien de hoogte van de windturbines, er wellicht grotere turbines geplaatst zouden kunnen worden waardoor er minder windturbines nodig zijn om aan de vereiste 42MW te voldoen. In dat geval hebben de bewoners gesteld dat als eerste de turbines die het dichtst bij een woonkern staan moeten komen te vervallen.

Er is binnen de bewonersgroep uitvoerig gesproken over wel of niet saneren van de bestaande windturbines. Hierover was er grote uniformiteit om zo veel mogelijk van de oude, kleine windturbines te saneren. Dit betreft dan niet de bestaande windturbines van NHH omdat deze zeker plaats moeten maken voor het nieuwe windpark. De overige "oude" windturbines zijn qua vermogen in totaal minder dan één nieuwe windturbine en "besparen" dus geen positie.

Binnen de OAR wordt door de deelnemende bewoners veel ingebracht maar uiteindelijk kan er alleen advies worden uitgebracht (en standpunt bepaald) binnen de ruimte en voorwaarden die politiek en bestuurlijk zijn vastgesteld.

Rob Rietveld

Annerveenschekanaal, 25 augustus 2017

Aan: OAR
Van: Rob Rietveld
Onderwerp: Notitie nav bespreking 95% versie MER bewonersgroep

Beoordeling 95% versie MER windpark Nij Hiddum-Houw

Inleiding

Op 22 augustus is er een bewonersbijeenkomst geweest om de 95% versie van de MER te bespreken met elkaar. Het adviesbureau dat dit MER onderzoek heeft opgesteld, Witteveen en Bos, heeft een presentatie gegeven waarin de kernpunten vanuit de rapportage toegelicht zijn. Er waren 15 personen aanwezig als omwonendenvertegenwoordiging (12 omwonenden, 2 dorpsbelangen en 1 belangengroep). Dit was een beperkt aantal als gevolg van de vakantieperiode.

Algemeen

De MER rapportage is in zijn geheel, dus inclusief bijlagen, een lijvig document. Ook zijn de betrokken (en aanwezige) bewoners niet gewend om dit soort documenten te beoordelen en is het over het algemeen "vreemde materie" voor hun. Dit in combinatie met het zeer strakke tijdsplan dat er is (beschikbaar komen 95% versie op 9 augustus en 22 augustus het bespreken) en het ook nog in de vakantieperiode is, geeft het gevoel dat er onvoldoende aandacht kan worden besteed aan het bestuderen en beoordelen van het document.

Bij de bestudering van de MER en de daarin vermelde onderzoeksresultaten is er vanuit de bewoners een sterke drang om hieruit conclusies te trekken tav randvoorwaarden voor het windpark. Dit is echter niet de functie van de MER maar van belang voor het nog op te stellen PIP. Vanuit de bewonersgroep zijn hier al wel opmerkingen over gemaakt en deze worden in deze memo dan ook al wel meegenomen.

Opmerkingen op de 95% MER

Algemeen

Er kan alleen gereageerd worden op de onderzoeken en optekeningen die zijn gedaan. Er zijn verschillende onderwerpen waarbij staat dat dit nog ingevuld moet gaan worden. Hier kan dus nog niet op gereageerd worden. Het valt aan te bevelen om deze nog in te vullen gedeeltes ook separaat beschikbaar te stellen aan de omwonendengroep zodat het geen "zoekplaatje" wordt om terug te vinden wat er nog wordt toegevoegd.

Beleidskader waddengebied

De MER geeft naar de mening van de bewoners te weinig duidelijkheid ten aanzien van de beleidskaders rond de Waddenzee en het Waddengebied als beschermd gebied. De gevolgen van het windpark op de beschermde status van de Waddenzee (PKB -> BARO) en de directe strook daar om heen worden niet/onvoldoende onderbouwd. Ook is voor de bewoners niet duidelijk hoe de stapeling van beleidskaders zich verhouden tot elkaar (o.a. PKB, BARO, WINDSTREEK 2000) en hoe de

toetsing hieraan is/wordt gedaan. Ook wordt er niet gerefereerd (is dit wel meegenomen?) aan de Beleidsmonitoring Waddenzee (december 2014).

Recreatie

Ten aanzien van de economische gevolgen (afwegingskader opbrengst / gevolg) wordt er geen aandacht gegeven aan de gevolgen voor de recreatie in het gebied.

Windmeetmast

De noodzaak voor het meten van windsnelheden e.d. wordt onderkent, maar de windmeetmast wordt wel gezien als een 10de "paal" in het landschap. De bewoners vinden 5 jaar een zeer lange periode. Men constateert tevens dat dit onderwerp niet eerder besproken is. Wat zijn de andere mogelijkheden en hoe verhouden die zich ten opzichte van elkaar.

Veldonderzoek ecologie – vogels

Er lijkt weinig tot geen veldonderzoek te zijn gedaan ten aanzien van vogels in het gebied. Veel theoretische aannames waarvan er door de bewoners ter discussie worden gesteld. Het wordt als niet zorgvuldig genoeg beoordeeld.

Slagschaduw en weidevogels

Er wordt afgevraagd of ook weidevogels (en dan speciaal ook broedende) last hebben van de slagschaduw en of hiervoor dan maatregelen noodzakelijk zijn.

Weidevogels broedseizoen bouwactiviteiten en grondwater

Er zijn zorgen over de verstoring van het broedseizoen als de bouw van het park in die periode plaats zou vinden en ook zijn er zorgen over de grondwaterstand bij de bemaling tijdens bouw.

Andere ontwikkelingen in het gebied

Er staat veel te gebeuren in het gebied. Naast het windpark NHH komt er ook het windpark Friesland in het IJsselmeer en zijn er plannen ten aanzien van de afsluitdijk. In de MER wordt hier wel aan gerefereerd (WP IJsselmeer) maar er lijkt onvoldoende aandacht voor de cumulatie van invloeden op het gebied. Ook wordt dit zeer theoretisch benaderd waardoor de kans op afwijkingen groot is als gevolg van het stapelen van onzekerheidsfactoren.

Beoordeling alternatieven

In de MER wordt gekeken naar mogelijke alternatieven voor dit windpark. Hierbij wordt uitgegaan van het beleidskader van de provincie (besluit PS) en vaak gerefereerd aan de onderzoeken vanuit het traject FFDW. Hieruit wordt geconcludeerd dat dit windpark in de rapportage van FFDW als beste locatie naar voren komt. Er wordt hierbij echter voorbij gegaan aan het feit dat in de rapportage van FFDW de CvA aangegeven heeft dat de omvang van het windpark beperkt moet worden wegens de gevolgen voor de omgeving. Oorspronkelijk was windpark van 54MW beoordeeld tijdens FFDW maar het advies van de CvA is een windpark dat kleiner is dan nu in deze MER beoordeeld wordt. Hieraan wordt geen aandacht besteed in de MER. Het vergelijk kan dus daarom ook niet opgaan. Tevens wordt dit windpark beoordeeld/vergeleken indien de complete opgave op een van de reserve locaties wordt gepositioneerd. Er wordt echter geen beoordeling gemaakt van het combineren van locaties door het spreiden van de opgave en wat dan de uitkomst is van de in de MER onderzochte aspecten. Wat gebeurt er als bijv. 3 windturbines naar een van de reserve locaties zou worden verplaatst? Kan dit, mag dit en past dit?

1835 beoordeling locaties

Deze tabel is verkeerd behandeld. De regel van NHH is geaccentueerd maar daarmee is gelijk de beoordeling niet meer te zien.

1380/1385 Toelichting MW's VKA tekst

Dit is niet te volgen en lijkt ook niet te kloppen. De conclusie van het VKA is onjuist. De doelstelling zit binnen de range wat mogelijk kan worden gerealiseerd. Hier staat dat het park niet gaat voldoen.

Opmerkingen vanuit de 95% MER richting op te stellen PIP

De bewoners zijn geschrokken van de gevolgen van het windpark op de omgeving. Het betreft hier wel een MER onderzoek waarbij uit wordt gegaan van een "worst case" scenario, maar deze "worst case" geeft wel aan dat de gevolgen zeer stevig voor de omwonenden kunnen worden. Dit vraagt om beperking om de gevolgen te beperken. Hiervoor is niet de MER maar de PIP het middel. Het is echter wel zo dat de PIP al heel snel opgesteld en definitief gaat worden en nog wel eerder dan dat de gesprekken tussen ontwikkelaars en omwonenden zijn afgerond. Hierbij rijst dat de vraag hoe dit in juiste volgorde toch vorm te geven.

Geluid

De meeste zorg zit toch bij de geluidsbelasting. Mitigeren dmv geluidsreductiemode toe te passen is een slechtere oplossing dan een stillere windturbine. Een stillere windturbine geeft immers ook een minder hoge piek geluidsbelasting. De MER geeft nu echter geen informatie wat dan het maximale brongeluid zou moeten zijn voor een acceptabele situatie.

Slagschaduw

Er moet flink gewerkt worden om de slagschaduw binnen de in de MER gehanteerde norm te laten passen. Voor omwonenden zou een situatie zoals deze bij windpark A7 is afgesproken welkom zijn (0-slagschaduw beleid). Het is echter nu niet duidelijk wat dit extra betekent voor bijv. de productiviteit van het windpark.

Ecologie

De bewoners maken zich zorgen over de verstoring van het broedseizoen indien de bouw van het windpark hiermee samen zou vallen.

Verlichting

In de MER wordt e.e.a. gezegd over de gevolgen van de verlichting op de windturbines. Voor elke range waar ooit uit gekozen kon worden, was er sprake van het moeten voeren van verlichting (zowel A, B als C range kwam boven de 150m tiphoogte). Verlichting is echter wel een bron van zorg voor de omwonenden. Het zou goed zijn om voor het opstellen van de PIP te bekijken wat er mogelijk is om hier mee te doen (afscherming aan de onderzijde, dimmen op basis van zicht, ?). Ook zou gekeken kunnen worden of alleen de hoekpunten van het windpark gemarkeerd behoeven te worden.

Annerveenschekanaal, 25 september 2017

Aan: Deelnemers OAR bijeenkomst
Van: Rob Rietveld
Onderwerp: Adviesnotitie n.a.v. bespreking 95% versie PIP bewonersgroep

Beoordeling 95% versie PIP windpark Nij Hiddum-Houw

Inleiding

Op 12 september is er een bewonersbijeenkomst geweest om de 95% versie van de PIP te bespreken met elkaar. Het adviesbureau dat dit MER onderzoek heeft opgesteld, BRO, was niet in de gelegenheid om deze die avond toe te lichten maar heeft wel gezorgd voor een presentatie die door Harm-Jan Brouwers (Provincie) is gegeven en van commentaar werd voorzien. Er waren 14 personen aanwezig als omwonendenvertegenwoordiging (9 omwonenden, 3 dorpsbelangen en 1 belangengroep).

Algemeen

De voorliggende 95% versie van het PIP is duidelijk minder lijkig dan de eerder behandelde MER. De materie blijft echter wel voor de meeste aanwezigen lastig om te doorgronden en te positioneren binnen het proces en de besluitvorming. Ook bij de behandeling van dit document was de tijd die beschikbaar was voor het doornemen en begrijpen van de materie heel erg kort (beschikbaar komen 95% versie op 5 september en 12 september het bespreken). Ook hier geeft dit weer het gevoel dat er onvoldoende aandacht kan worden besteed aan het bestuderen en beoordelen van het document.

Na de bestudering van de MER en de daarin vermelde onderzoeksresultaten was er vanuit de bewoners een sterke drang om hieruit conclusies te trekken t.a.v. aanvullende randvoorwaarden voor het windpark. Er is toen aangegeven dat dit niet de functie van de MER is maar van belang voor het nog op te stellen PIP. Nu blijkt dat de PIP enkel toetst of het windpark binnen de geldende wet- en regelgeving gerealiseerd kan worden. Hierdoor blijft de vraag hangen wanneer kunnen spreken over de te hanteren randvoorwaarden zoals in het memo t.a.v. de 95% MER aangegeven als gewenst door de omwonenden. Er wordt aangegeven dat hiervoor nog ruimte is in de op te stellen vergunning, maar bij de bewoners begint het gevoel te komen dat er door de provincie geen aanvullende randvoorwaarden meer zullen worden gesteld zoals gewenst door de omwonenden. Hierbij spitst zich dit toe op de overlast gegeven door de elementen geluid en slagschaduw.

Opmerkingen op de 95% PIP

Algemeen

De reactie op de PIP volgt de rapportage puntsgewijs. Er is echter wel een algemene opmerking te plaatsen. Het document lijkt uit te stralen dat het geweldig is dat hier een windpark kan komen en dat er "gelukkig" geen redenen zijn die er voor zorgen dat het windpark niet gerealiseerd kan worden. Als we hier twee voorbeelden van aanhalen zijn dat:

Pagina 32 laatste alinea:

De tekst "Initiatiefnemers hebben **direct vrijwillig**te doorlopen" geeft een geweldig beeld van de initiatiefnemers en hoe zij zich opstellen. De tekst daar op volgend echter "Daarnaast reeds een planMER-plicht is" maakt wel duidelijk dat er geen keuze was maar een verplichting en dat dit "direct vrijwillig" niet vrijwillig is.

Pagina 66 "verlichting en donkerte/duisternis"

Deze tekst lijkt ons te verplichten om wel heel blij te zijn met dit windpark en pleit er eigenlijk voor dat er bij alle toegangen naar de provincie Friesland een gelijk windpark wordt gerealiseerd om de "weg te wijzen" naar Friesland.

Het mag duidelijk zijn dat de bewoners dit enthousiasme voor het windpark niet delen en het in de PIP ongepast vinden.

Per pagina inhoudelijk

Pagina 4/5 "provinciaal besluit" (ook op pagina 27)

Hier wordt geen melding gemaakt van de in het provinciaal besluit ook opgenomen reserve locaties. Zoals ook aangegeven in het commentaar op de 95% MER zijn de bewoners van mening dat er geen goed vergelijk wordt gemaakt tussen de mogelijke invulling van de provinciale doelstelling waarin dan ook de reserve locaties worden betrokken. Men mist de afweging van een kleinere opzet van het Windpark NHH in combinatie van het inzetten van een van de reserve locaties.

Pagina 6 "gelijkheid van de turbines"

Hier wordt gelijkheid gesteld van rotordiameter, ashoogte, verschijningsvorm gondel en draairichting. Hier wordt dus niet gesteld dat de verschillende eigenaren dezelfde windturbines moeten gebruiken. Dit lijkt de omwonenden echter wel de bedoeling en zou dan ook zo gesteld moeten worden.

Pagina 6 "Organisatorische samenhang"

Er is geen organisatorische samenhang nodig om het geheel onder provinciaal gezag te plaatsen. Beide delen van het windpark zijn immers meer dan 5MW en daarmee voldoet men individueel al aan artikel 9f van de elektriciteitswet.

Pagina 10 "Windturbines – De mast"

Zoals hier gedefinieerd mag er geen los transformator of omvorm huisje naast de windturbine mast komen en kan een opstelling zoals deze is van het windpark A7 niet worden gerealiseerd.

Pagina 12 "Inkoopstations en interne kabels en leidingen"

Hier wordt gesteld dat er ondergrondse kabels nodig zijn. Dat het ondergronds zal gebeuren wordt echter niet vereist. Hierdoor zou het aansluiten van het windpark op het aansluitpunt van het landelijke elektriciteitsnet ook via bovengrondse kabels mogelijk zijn. Dit vinden de OAR leden onwenselijk.

Pagina 12/13 "bouwverkeer, wegaanpassingen, tijdelijke voorzieningen"

Het zou naar de mening van de omwonenden noodzakelijk zijn om voor aanvang van de werkzaamheden een onafhankelijke "0"-situatie te laten bepalen van infrastructuur maar zeker van de aan de weg grenzende woonhuizen om schade als gevolg van bouwverkeer goed te kunnen bepalen.

Pagina 13 "dubbeldraaitijd"

De omwonenden begrijpen de noodzaak voor het dubbeldraaien niet. Gedurende de periode van dubbeldraaien ontstaat er immers een dubbele belasting qua geluid in het gebied. Dit was de

belangrijkste reden voor de bewoners om volledig in te zetten op de saneringsoptie. De "oude" windturbine zou direct na start van het nieuwe windpark stil gezet (en opgeruimd) moeten worden.

Pagina 14 "woningen sfeer van de inrichting"

Hier ontbreekt Hayemerlaan 2 en 5 Wons (conform lijst Eric van Norren)

Pagina 24 "Masterplan – element Recreatie"

In het masterplan van de gemeente ZWF wordt nadrukkelijk aandacht gegeven aan de recreatie in het gebied van ZWF en ook waar nu het nieuwe windpark NHH moet worden gerealiseerd. De provincie heeft met het inzetten van een PIP een eigen afwegingskader. Er wordt echter naar de mening van de omwonenden daarin geen (of onvoldoende) aandacht gegeven aan de recreatieve functie en de gevolgen voor de recreatieve faciliteiten in het gebied.

Pagina 29 "aard en schaal van het gebied" – eerste alinea

De aanwezigen zijn van mening dat de huidige opzet van het windpark (omvang en schaal) niet voldoet aan hetgeen hier in de visie is gesteld als voorwaarde. De aard en omvang zijn te grootschalig voor de beschikbare ruimte (zoals ook al door de CvA van FFDW is aangegeven).

Pagina 30 "conclusie" eerste punt

De aanwezigen menen dat de stelling dat er geen andere locaties voorhanden zijn met bestuurlijke draagvlak niet juist is. Er zijn immers reserve locaties aangewezen en een combinatie van NHH met een van de reserve locaties waarbij de totale opgave verdeeld wordt is niet onderzocht (MER, PIP). Zie hierbij ook het toetsingsadvies van de commissie voor de MER. Er wordt naar de mening van de OAR niet aan dit advies tegemoet gekomen door geen combinatie mogelijkheden van locaties te onderzoeken. Hierbij aan te tekenen dat de OAR van mening is dat de stelling dat elke locatie op zich moet voldoen aan de provinciale opgave van 36 MW (bovenaan pagina 36) een extra beperking is die niet door de commissie voor de MER is gesteld ten aanzien van hetgeen te onderzoeken.

Pagina 44 "afstand bedrijfswoningen"

Uitgaande van het handboek risicozonnering lijkt het de OAR dat deze afstand minimaal de tiphoogte zou moeten zijn (behalve als de turbine onderdeel uitmaakt van de inrichting en dan geldt er geen afstandscriteria). Deze afstand is in de PIP lager dan de beoogde hoogte van de turbines.

Pagina 46 "afstanden optie 1 en optie 2"

Deze tabel is misleidend omdat er alleen de afstand wordt aangegeven tot de "9de" Windturbine zonder dat dit vermeld staat bij de tabel. De tabel zou ook aan moeten geven wat dit betekent ten aanzien van de dichtst bij zijnde windturbine voor de woonkern. Nu lijkt het alsof Cornwerd van 750m naar 1200m gaat terwijl er ook nog een windturbine op 600m van Cornwerd staat gepland.

Pagina 49 t/m 52 "geluid"

De "Miedema" methode lijkt de gevolgen voor het gebied te willen bagatelliseren. Als er 's nachts een minimaal achtergrond geluid is (de snelweg is 's nachts veel rustiger), dan is de inbreng van 9 windturbines een zeer grote verandering. Het gaat niet alleen om wat het totaal wordt maar ook zeker over wat het wordt ten opzichten van wat het was.

De vermelde tabel op pagina 52 klopt cijfermatig niet. Dorpsweg 8 en Hayumerlaan 1 in Cornwerd kan de Lden incl. wegverkeer nooit lager zijn dan de Lden van het windpark op die positie. Verder lijkt het of de tabel uitgaat van de Miedema methode maar dat is nu juist niet het geval. Als men

consequent is, dan zou deze tabel in de PIP moeten worden uitgebreid met het resultaat van de Miedema berekening. Bij een eerste snelle controle van deze paragraaf door een ander geluidsbureau lijkt het er op dat er hier fouten in de berekening (Miedema) worden gemaakt. De OAR wil er op aandringen dat zij in de gelegenheid worden gesteld om ten aanzien van geluidscontouren en mogelijke mitigerende maatregelen een controle door een ander bureau kunnen laten uitvoeren.

Opmerkingen vanuit de 95% MER richting op te stellen vergunning

Gezien het feit dat de PIP niet de door de OAR leden gewenste randvoorwaarden stelt aan het windpark (omdat dit niet tot de functie van de PIP zou behoren), wil de OAR de vermelde punten opnieuw aanhalen zodat de provincie en gemeente die meenemen in de vergunning.

“tekst hieronder uit reactie op 95% MER”

De bewoners zijn geschrokken van de gevolgen van het windpark op de omgeving. Het betreft hier wel een MER onderzoek waarbij uit wordt gegaan van een “worst case” scenario, maar deze “worst case” geeft wel aan dat de gevolgen zeer stevig voor de omwonenden kunnen worden. Dit vraagt om beperking om de gevolgen te beperken. Hiervoor is niet de MER maar de PIP het middel. Het is echter wel zo dat de PIP al heel snel opgesteld en definitief gaat worden en nog wel eerder dan dat de gesprekken tussen ontwikkelaars en omwonenden zijn afgerond. Hierbij rijst dat de vraag hoe dit in juiste volgorde toch vorm te geven.

Geluid

De meeste zorg zit toch bij de geluidsbelasting. Mitigeren dmv geluidsreductiemode toe te passen is een slechtere oplossing dan een stillere windturbine. Een stillere windturbine geeft immers ook een minder hoge piek geluidsbelasting. De MER geeft nu echter geen informatie wat dan het maximale brongeluid zou moeten zijn voor een acceptabele situatie.

Slagschaduw

Er moet flink gewerkt worden om de slagschaduw binnen de in de MER gehanteerde norm te laten passen. Voor omwonenden zou een situatie zoals deze bij windpark A7 is afgesproken welkom zijn (0-slagschaduw beleid). Het is echter nu niet duidelijk wat dit extra betekent voor bijv. de productiviteit van het windpark.

Ecologie

De bewoners maken zich zorgen over de verstoring van het broedseizoen indien de bouw van het windpark hiermee samen zou vallen.

Verlichting

In de MER wordt e.e.a. gezegd over de gevolgen van de verlichting op de windturbines. Voor elke range waar ooit uit gekozen kon worden, was er sprake van het moeten voeren van verlichting (zowel A, B als C range kwam boven de 150m tiphoogte). Verlichting is echter wel een bron van zorg voor de omwonenden. Het zou goed zijn om voor het opstellen van de PIP te bekijken wat er mogelijk is om hier mee te doen (afscherming aan de onderzijde, dimmen op basis van zicht, ?). Ook zou gekeken kunnen worden of alleen de hoekpunten van het windpark gemarkeerd behoeven te worden.

“einde tekst uit reactie op 95% MER”

In deze 95% versie van de PIP ziet de OAR geen opmerkingen of invulling over deze in de reactie op de 95% MER gemaakte punten. Waar en wanneer komt hier wel een invulling van? De OAR leden dringen er op aan dat hierover afspraken worden gemaakt die in de vergunning meegenomen

worden. Hierbij als belangrijk voorbeeld de wens om stillere turbines verplicht te stellen in plaats dat aan de geluidsnormering gaat worden voldaan door inzet van geluidsreductie modes in het draaiergime van de windturbines.

Aanvullend op deze punten wil de OAR aandacht vragen voor nog een aantal zaken in relatie met afspraken rond het windpark en/of de vergunning verlening:

Handhaving geluid en slagschaduw

Handhaving ten aanzien van de wettelijk geldende (en bovenwettelijk afgesproken) waarden is in de praktijk erg lastig. Dat geldt met name voor geluid omdat de wet uitgaat van een jaargemiddelde op de gevel. Hierbij is het essentieel dat de benodigde informatie voor controle snel, goed en compleet beschikbaar is. De OAR dringt er op aan dat hier voorafgaande aan de vergunningverlening goede en sluitende afspraken over worden gemaakt waarop ook zij bij gerede twijfel een beroep kunnen doen.

Klachten meldpunt

Het is van het grootste belang voor de omwonenden dat er adequaat gereageerd wordt op situaties die tot (extra) overlast leiden. De OAR leden dringen er daarom op aan om dit goed vorm te geven en hier harde prestatie afspraken over op te nemen.

Verkeer door Cornwerd

Voor de realisatie van het windpark worden er tijdelijke wegen aangelegd voor het bouwverkeer. Vanuit Cornwerd is aangegeven dat er hierbij wellicht een mogelijkheid is om het nu hinderlijke, zware verkeer door de kern van Cornwerd om te leiden. Hiervoor zou de tijdelijke weg vanaf de "kop" naar de Hayemerlaan kunnen blijven liggen voor toekomstig landbouwverkeer waardoor de kern ontlast wordt.

... ..
... ..
... ..

3